

Sed ut eo redeam, unde fortasse non inutiliter diverteram, Sabellicus honorifico stipendio ab Utinensibus evocatus est, ut publice in literis humanioribus Foro-Juliensem juventutem erudiret. Quo praecipuo tempore Roma in regiones has migravit, incompertum est mihi: a ratione haud abesse putarem, anno M.CCCC.LXXXV. id contigisse: etenim ex literis (a) ad Joannem-Baptistam Cantalycium, grammaticum ejus aetatis insignem, & postea Pinnensem & Atriensem Episcopum, datis fortasse anno M.CCCC.LXXXVI. certe haud multo ante, conjici videtur, annos jam novem circumactos, postquam Roma discesserat. Non ita tamen in schola Utinensi moderanda totus fuit, ut temporis aliquid non seponeret in studia scientiarum, quarum ad eam usque diem expertus omnino fuerat, tunc enim operam aliquam dialecticae dedit, & mathematicis disciplinis, & prae caeteris linguae graecae. Contentus ego (inquit ille in eadem ad Cantalycium epistola) post nostrum ex urbe discessum non nihil dialecticam & mathematicas artes delibasse, & in dustriam in graecarum literarum cognitione collocavi.

(a) Epist.
lib. II.

Paulo post, nempe anno M.CCCC.LXXXVII. tam foeda lues Forum-Julium, atque Utinum in primis pervasit, ut ipse Philippus Thronus, qui tum Locumtenens, ut ajunt, nomine provinciam eam moderabatur (b), Civitatem Austriae migravit. Sabellicus etiam una cum aliis pluribus Tarcentum concessit, unde miserandae ejus cladis fuit spectator, qua Turcae, superato Sontio amne, ferro & igni provinciam illam totam devastarunt. Cum ipse sexto de vetustate Aquilejae libro descripsisset mala quibus ea loca barbari affecerant, caeso Veneto exercitu ad Sontium flumem kalendis novembribus, haec de se ipse addit: *Eram ego per id tempus Tarcenti: quo ob pestilentem annum ex Hunno concesseram: auditaque clade ad Sontium accepta, in arcem quae vico imminet, cum multis mortalibus me receperam. Ex eo loco prospectus in universam Patriam late patet. Inde atrocissimum Patriae incendium non sine lacrymis spectavi, &c.* (c) Tum pergens id incendium vivis coloribus depingere, ita concludit: *Sed nos haec omnia copiosius in nostris poematibus, quorum hoc caedem Sontiacam, illud incendium Carnicum inscripsimus.*

(b) Io.
Franc.
Pallad.
Hisor. Foro-
jul. P. II.
lib. I. p. 51.

(c) Eadem
omnino re-
perit Ven.
hisor. dec.
III. lib. X.
p. 797. no-
vis. buy.
edit.

Eorum igitur omnium, quae literatorum hominum manibus teruntur, primum locum tenent duo antedicta poemata de caede Sontiacae & de incendio Carnico: quo etiam tempore scriptum crediderim ab illo tertium carmen de munitione Sontiacae, ubi de munimentis agit, per Venetos ad Sontium annum eo bello conditis, quorum praecipua fuerunt Gradisca & Foliana. Non multo post carmen aliud concinnavit de Hunni origine, quod communi Utinensi perhibet Palladius (d) fuisse acceptissimum.

(d) P. 61.

Neque hic desit scriptor Foro-Julienfes celebrare, a quibus amabatur unice colebaturque. Provinciae illius res, quarum cognitio pene oblivione obruta interierat, aggressus est undique perquirere, & sex libris completi: hos de vetustate Aquilejae inscriptos, Joanni Hemo, equiti, dicavit, qui anno M.CCCC.LXXXVIII. Utinensium fuerat praefectus, atque anno M.CCCC.LXXXII. copiarum Venetarum legatus erat in bello, quod Respublica tum gerebat adversus Herculem I. Atestinum, Ferrariae Ducem; quos libros ait se scripsisse proximis vindictarum feriis. In hoc opus testatur laborem se maximum impendisse,